

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ :
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. úm.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novít
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Svitol veľký deň mungovskej volebnej reformy.

Štvrtého marca roku Pána 1913. Štefan Tisza a Ladislav Lukács na denný poriadok mungovskej porady v budove uhorského parlamentu, postavili predlohu o volebnej reforme. Svitol tento deň, od ktorého najširšie vrstvy krajinského obyvateľstva očakávajú rozšírenie svojich prirodzených práv.

Tisza a Lukács však s ich mungovskou bandou, aby tento túžebne očakávaný deň tým významnejším učinili pre históriu Uhorska, nad hlavným mestom krajiny zariadili stav obleženia, mešťanov a robotníctvo Budapešte vrhli do rúk soldatesky a štátnej policie.

Stavanie parlamentu oblahly regimenty riadneho vojska so strojnou zbraňou, žandári a policajti, peši a na koňoch lietajú okolo parlamentu, ako by chceli na vedomie dať svetu, že pre Uhorsko svitol ten veľký deň, ktorý ľudu zabezpečí má jeho spravodlivé, sväté požiadavky.

I aby veľký deň tento tým pamätnejším bol ľudu, mungovské vrchnosti vyprázdnili daly budapeštianske žaláre pre tých, ktorí v tento deň prípadne posadení majú byť do áreštu a v Róchus špitáli zariadili postele pre 150 ranených, na ktorých od úsvitu 3. marca čakalo 120 mníšiek 70 sluhov a všetci lekári nemocnice.

Ku väčšej oslave Tisza Lukácsovej volebnej reformy šesťdesiat tisíc riadneho vojska a honvédstva koncentrovali v Budapešti a budova uhorského parlamentu vyzerá ako Drinápol.

Hľa, takto dáva ľudu volebné právo Tisza a jeho zmrzačený mungovský parlament. Behom

asi desať rokov štyri vlády jednotajne sľubovali volebné právo. Konec však všetkých týchto sľubov je ten, že husármi, bakančošmi, žandármi, policajtami, nové nezákonnosti nanútiť chcejú miesto starých nezákonnosti.

Proti hrozným nezákonnostiam mungovskej strany, v prvom rade ale proti Tisza-Lukácsovej zákonnej predlohe o volebnej reforme spojené stránky opozície 4. marca ohrozujúce slovo zdvihly v samej mungovskej porade.

Vyslancovia spojených stránok opozície a z mungovskej strany vystúpivších dissidentov nenalakali sa regimentov riadneho vojska ani hrby žandárov a policajtov a v utorok o poldvanástej kodine predpoludním z kruhu kresťanskej ľudovej strany smele a odhodlane išli ku budove krajinského parlamentu.

Cez pevné kordóny vojska, žandárov a detektívov vyslancovia opozície dostali sa konečne do gangov ľavej strany pred poradnou sieňou parlamentu, kde mungovci pojednávali predlohu o sriadení platov štátnych učiteľov.

Príchod vyslancov spojených stránok opozície do stavania parlamentu, veľkého strachu nahnal mungom. Majú oni veľmi zlé svedomie, a zaiste to očakávali, že ich nálezite vytlče opozícia. Vyslancovia opozície na toto však ani nemysleli, miernym hlasom rozhovárali sa a čakali kým v mungovskej porade na denný poriadok vytýčená bude Tisza-Lukácsová predloha o volebnej reforme.

Po zakončení pojednávania o sriadení platov štátnych učiteľov vyhlásil Tisza :

— Na dennom poriadku je všeobecné pojednávanie zákonnej predlohy o volebnej re-

forme. Slovo má pán referent. — (Karol Németh — mrmlali mungovci.)

Referent Karol Németh vystúpil na rečníšte a vysvetloval Tisza-Lukácsovú zákonnú predlohu. Mungov bolo v porade asi 130, ti ale nehladeli a neslúchali na referenta predlohy, lež jednotajne dívali sa na dvere ľavej strany. Sám Tisza pokradomky vždy tam pozeral a bol veľmi nervózny.

Desať minutami pred dvanástou hodinou otvorily sa dvere ľavej strany a do poradnej siene vstúpil gróf Albert Apponyi. Rovno šiel ku predsedníckemu stolu, kde okolo Tiszu ako telesná ztráž stáli mungovskí vyslanci. Gróf Apponyi na vedomie dal zapisníkovi, že žiada slovo a hneď aj opustil sieň porady. Z mungovcov daktorí vyšli na gánog, za nimi však vybehol hneď Gbillányi a zahnal ich zpiatky. Referent, Tisza-Lukácsovú predlohu trasúcim hlasom vysvetloval do pol jednej. Keď sostúpil z rečníšta, zo stránky mungov ozvalo sa slabé éljen. Vyslancovia spojených stránok opozície spolu 110 o pol jednej hodine vstúpili do porady mungovskej. Lukács sedel na jeho mieste, hlavu opieral o ruku a len cez prsty hľadel na opozíciu. Tisza v jeho kresle nahnul sa do predku a tak sa díval na vyslancov opozície, ktorí zaujali ich riadne miesta.

— Kto nasleduje? — pýtal sa Tisza.

— Gróf Albert Apponyi — odpovedal pevným hlasom zapisník Sztojka.

Na to gróf Albert Apponyi zdvihol sa z miesta a v mene spojených stránok opozície ohrožoval sa proti každého druhu nezákonnitostiam mungov a zvlášte proti Tisza-Lukácsovej predlohe o volebnej reforme. Mungovci ako ztreščení slyšali reč Apponyiho, po jejžto odznení celá opozícia v tichosti opustila mungovskú poradu.

Veľkej historickej významnosti deň, od ktorého pospolitý ľud očakával svoje sväté prirodzené práva, skončil sa s novými nezákonnitostami mungov! Tento najnovší kúsok, každého seba-povedomeho kresťana a katolíka nech povzbudzuje k ostrému boju proti, v bahne hnusnej a neslýchanejnej nemravnosti váľajúcej sa čriede mungovskej.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

Mungovská statočnosť.

Nejedon z našich čitateľov pohoršil sa nad ministerpredsedom Lukácsom, keď počul o jeho pravote a spýtal sa sám seba: čo je to za človeka? Aké má ten svedomie? Jak hrubá koža kryje jeho tvár, že sa nevie haňbiť? Ako ten môže v ministerpredsedníckom kresle sedieť, s kráľom pojednávať, keď zo všetkých strán vykrikujú naň, že je panamista!

Veru je to vec nerozumiteľná. Veď predseda Lukács je prvým hodnostárom krajiny, ktorý viac by mal dať aj na politickú česť — keď už rozdiel robia medzi česťou a česťou. Lukács práve za politiku sa ukrýva a hovorí: neni to hriech a zločin, keď človek z politiky lže, krajinu oškoduje, bo politika nezná nečesťnosť. Môžeš meniť svoje presvedčenie čím hustejšie; môžeš podplácať, padelať, pri voľbách zbíjať, verejné peniaze na zakúpenie voličov obracať, preto si ty v úrade, v krajinskom dome, v kasíne, v spoločnosti, v rodinnom krbe, ba aj pred súdom gavalier a vzorný vlastenec.

Toto je Lukácsové presvedčenie. On všetky zločiny, z ktorých ho obviňujú, na politiku zvalil. A politika všetko dovolí. Preto si Lukács usmevavo drhnul ruky, keď budapešťiansky súd Désyho za vinného vyhlásil.

— To sa mi podarilo! Vyhral som! — riekol Lukács spokojne a išiel medzi mungov, aby ho oslavovali.

A mungovia vidiac na Lukácsovej tvári blažený úsmev, že sa mu podarilo seba i svoju bandu oratovať proti fažkým obžalobám, oslavovali martira Lukácsa, akožto vzor statočností,

Jako vodca strany mungovskej necítil žiadne výčitky svojho svedomia pre obžaloby Zoltána Désyho, tak podobne aj mungovia necítili sa byť vinnými. Vedia síce, že svoje mandáty za peniaze obdržali. Vedia, zkadial pochádzajú tie peniaze. Nezapýria sa ani nato, že zo všetkých strán na nich vykrikujú: za ukradené peniaze ste obdržali svoje mandáty! Mungov sa to netýka. Oni všetko zdržia. Ani jedon z nich nepovie: Áno, pravda je, za ukradené peniaze som bol vyvolený. Nevedel som o tom. Veľ ale, keď na svetlo vyšly dôkazy obžaloby, vzdám sa poslanectva a do krajinskej pokladne vrátim to, čo som z nej na volebné trovy obdržal.

K takémuto osvedčeniu ani jedon mungo neni schopný. Kde by vzal tolko citu a počestnosti, keď mu sám Lukács do uší trúbi: chlape, v politike niet statočnosti. Hľa, aj mňa obviňovali, že som kradnul a súd zmyl ma na čisto, a teraz som takým gavalierom, akým som predtým bol.

Nuž keď je majster takouto necitlivou figúrkou, aký má byť mungo, ktorý iba z milosti majstra obdržal poslanectvo?

Hľa, tak veľká korrupcia panuje u nás. Tak hlboko upadly mravy v Uborsku. Najväčší vládni hodnostári pomiešant sú do špinavých záležitostí a nestane sa im nič. Ba celkom cynične ozoamujú, že v politike niet zločinov. A učenie toto prešlo už aj do súkromného života. Dost zhusta čítame, aké súkromné záležitosti má ten a ten mungo, predsa však ani ho zo spoločnosti nevylúčia, ani ho pred súd nepostavia. Mungovčina všetko zakryje. Veď keby pátral volakto po súkromných záležitostiach mungovcov, už či sú oni úradskí, či poslancovia, či ministri, vykotal by toľko špiny, odhalil by toľko panamí, že by sa nad tým svet zhrozil. O mnohých mungovcoch známe je vôbec, akí sú viľuzi, neodhalia však nikoho, bo u nás skoro každý politik má svoju panamu. Tak ďaleko upadla krajina pre korrupciu vlád liberálnych. Korrupciu začal starý Tisza. On udomácnil násilné volby. Nariadil dušekupectvo. Dal nadpráva, ba všemohúcu moc föišpánom, slúžnovcom a volebným predsedom. Postaral sa o stranícku kassu, ktorá pred krajinskými voľbami vždy plná bola. Odkiaľ pochádzaly tie peniaze? Obecensťvo ani nemyslelo, že to i z jeho vačku ide. Na porcie vplatené peniaze upotrebovali na podplácanie korhelských voličov. A dieľo starého Tiszu nezaniklo. Každá vláda mala peniaze. Najviac mal Héderváry. Hovorí sa, že mal vyše tridsať millionov. K týmto pridala Lukács zo štátnych peňazí do päť millionov. Za tie ohromné peniaze kúpil Héderváry tých mungovských poslancov, ktorí bez rozumu vynášajú také zákony, ktoré nás daňujúcich občaoov priviedú o posledný halier.

Najkrajším kvietkom kytky mungovskej je Ladislav Lukács. On s jeho mútnou minulosťou a s jeho cynismom príklad dáva svetu, aký má byť opravdový mungo. A učenci nasledujú maj-

stra vo všetkom. Pasujú jedon k druhému. Majster jednostajne hlása: v politike niet počestnosti. Voličom dané sluby netreba splniť.

A mungovia súhlasia s majstrom. A aby zbojstva svoje pokojne prevádzat mohli, Štefan Tisza dá ich ztrážiť skrze policajtov...

Ba kedy už príde na um jeho veličenstvu prepustiť svojho verného sluhu Ladislava Lukácsa. Už ho — udajne — za grófa vyznačil, iné mu nezbýva len lauffpass.

Fatranský.

Čo bude z Uhorska a z jeho ubohého ľudu?

Napísal: Karol Huszár, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu šárvárskeho.

Drahí bratia, ktorí v daktorej dedinke Uhorska čítate tieto riadky, nemôžete si ani predstaviť, ak hrozné nebezpečia hrozia našej vlasti a jej ubohému ľudu. Kto stojí v hlbke daktorej doliny, len vtedy zbadá víchor, keď všetko pustošiac valí sa celým krajom. Kto však nachodí sa na samom vrchu, ten už z ďaleka vidí blížiac sa mračná zkazonosnej búrky. Vy milí bratia moji dedinskí, ktorí v potu tváre neustále fažko pracujete, obrábate vaše roličky, cez celý boží rok zápasíte s ľadovcom, s povodňami, so suchotou, s nehodami počasia, s nepriateľmi bylin a zvierat, *vy žijete jedine vašim rodinám.* Zákonodarcí, politikovia, učenci, krajinskí vyslancovia, novinári, ručné práce vaše *doplňujú duševnými ich pracami.* Ako bez orania, kopania, kosenia, hnojenia, krmenia ošípaných, kráv a vôbec lichvy pritomne nemožno zabezpečiť úrodnosť pozemkov; zároveň bez zkúmania duševných prac ľudí učených, nemožno zabezpečiť budúcnosť našej vlasti. *Ručná práca jedine v spojení s prácou duševnou prispet môže k udržaniu krajinského obyvateľstva.*

Kým vy dorábáťelia vezdajšieho chleba, dochovávateľa lichvy fažko pracujete, aby poklady zeme a prírody zadovážili ste ľudu, zatiaľ vaši duchovní, učítelia, krajinskí vyslancovia, naši vodcovia Katolíckej Ľudovej Jednoty, naši novinári o to sa starajú, aby naše modzgy neostali na úhor, aby dostalo sa nám duševného pokrmu, aby i mocou vedy a učnosti slovenskému ľudu do ruky dali sme takú zbraň, kto-

rou Uhorsko pre celú budúcnosť udržať možno na základe kresťanskom.

Kresťanská ľudová strana, Katolícka ľudová Jednota, Kresťan a všetky noviny kresťanskej ľudovej strany na tom pracujú, vytrvale a zmužile za to bojujú, aby kresťanskému ľudu zabezpečili svätú jeho vieru a majetky zdedené od svojich predkov.

(Pokračovanie nasleduje.)

V Amerike a u nás.

Rozprával som sa s mnohými krajanmi, ktorí boli v Amerike. Povypytoval som sa ich, ako tam nežijú, aké zárobky majú a akú slobodu požívajú. Na moje dopytovanie obdržal som obširné vysvetlenie, ba daktori moji známi Amerikáni tak rozumne rozprávali, že som až riastol od radosti a obdivoval som vtip a pochop patričných Slovákov. Sú to jednoduchí ľudia. Tu v kraji ničoho sa nenaučili. Možno ani čítať nie, bo veď nemáme takých škôl, v nichž by sa Slovák poučil tým najpotrebnejším veciam. A tak tí moji Amerikáni veru lahodný duševný kapitál niesli sebou do Ameriky. To však dobre vedeli, že u nás notár, ekzekútor, slúžny, volebný predseda, ba každý hazafk je takým pánom, pred ktorým triasť sa musí chudobný človek. Veď u nás bez povolenia stolického škrabáka neslobodno shromaždenie vydržiavať. U nás minister vnútra nepotvrdí stanovú čítacích spolkov, bo sa bojí o vlasť. U nás slúžny nepovolí nevinnú slovenskú divadelnú prednášku, bo vraj s tým šíri sa panslávčina. U nás zaraz sú žandári a policajti v práci, jestli daktó zavolá «abcug Tisza! Dolu s Lukácsom!»

Áno, naši vysťahovalci s touto zkušenosťou idú do tej ďalekej cudziny, od nejž tolko dobrého očakávajú. Bo nech sú tam len krátky čas, už zkusia, že je tam iný svet ako u nás. Pýtal som sa ja mojich známych, či v Amerike notár, plsar, slúžny také práva má ako u nás? Ti však s úsmevom odpovedali:

— To sú neznáme zvierence. V Amerike niet rozdielu medzi človekom a človekom, čo sa práv a slobody týka. Aj v spoločenskom živote či boháč či robotník, oba sú páni.

— My sa slobodne shromažďujeme; budujeme kostoly a školy; píšeme a čítame noviny, zakladáme spolky, chrámy, divadlá; spie-

vame, agitujeme, kortešujeme bez toho, že by nám to vrchnosť bránila, bez toho, že by nás žandári a policajti stihali. Kto sa stará v Amerike, že kto si, čo si, čo veriš, odkiaľ prišiel, k akej politike sa priznávaš, v akej reči mlúviš? Nikto ňa neprenasleduje, nikto ňa nehatí v tvojej občianskej slobode. Preto sa my v Amerike lepšie cítime než doma v kraji. Ako domov prídeme, hneď vidíme ten rozdiel, ktorý Uhorsko znižuje pod vzdelané štáty. Veď tunák jedon písár viac práva má ako predseda Spojených Štátov a to je najväčšia hodnosť. Kedyže v Amerike strielali na pokojných ľudí ako to tu robia? Kedy v Amerike žalárovali Slováka pre to, že si dľa vôle zaspieval alebo písal do novin, čo mu na srdci ležalo? Kto že má v Amerike tie nadpráya, ktoré u nás má šialenec gróf Tisza?

Takto rozprávali moji Amerikáni a ja pýril som sa od haňby, že som občanom takej krajiny, kde stolický škrabák väčšie práva má ako predseda Spojených Štátov Ameriky.

Ondrej Hladký.

To i to o alkohole.

Napísal: Dr. Jozef Tiszo.

V.

Zo spisov svetochýrečného nemeckého spisovateľa Fr. W. Foerster známé sú nám dejiny potomkov opilej ženy, ktorá volala sa Ada Jurko. Korhelka táto od roku 1740. žila asi 65—70 rokov. Jedon učenc bol na tom záležať a vyhladal mená 834 potomkov tejto ženy a ustálil aj životné ich okolnosti. Kolké hriechy, jak hlbokú nemravnosť a strašnú rozpustilosť nám predstavujú životné pomery potomkov tejto ženy! Zo všetkých bolo 106 nezákonnitých detí; kolké pustošenie životnej sily predošlo ich splodenie! Bolo medzi nimi 142 žobrákov, 64 pavaláčov, 181 nevestičiek a zo všetkých bolo 76 pre rozličné a hrozné priestupky a 7 pre vraždu odsúdených. Z náruživosti jednej osoby povstalo teda tolko biedy a tolko strašného nešťastia.

A keď toto vidíme, rodičia, otcovia a matky či sa nezhrôžeme nad svojou zlosťou a ukrutnosťou, že snáď aj my takto zabijame dušu a a telo svojich dietok?! Či po tomto otec

matka opovážia sa ešte kedy dieťaťu svojmu podať tejto ohnivej otravy? Prijmite dobrú radu: «Nech rodič dieťaťu ani za celý svet nedáva nápojov zdraviu škodlivých, ako je káva, rum a pálenka! Veď si ho tým zrovna otravuje! Každá matka by mala vedieť, že dávajúc dieťaťu tieto jedy, kope mu hrob a keď nie aj ozajtný, ale hrob jeho zdraviu, jeho mravom, čnosti — ba i láske k sebe samej».

Slovo svoje spolu pozdvihnúť musím zvlášte proti tomu zlovyku, že matky nadovšetko v pozeňnanom stave a pri pôrode užívajú opojný nápoj, bo «je to skutočný hriech, keď matka plod svojho života vlastnou krvou otravuje týmto strašným jedom pálenečným! Veď dieťa pri takomto jednaní, prv než príde na svet, už je pijanom, už má menej sily protivíť sa otravovaniu duše a tela. Slovenské matky, nepite nikdy pálenky, ak chcete mať bohabojné, múdre zdravé deti. A nežaluj sa žiadna matka na surovosť svojich detí, túto surovosť pily z *tvojej* pálenkou, pivom, vínom otrávenej krve». Keď nie pre inšie, tak pre spustošenie, zmárnenie dietok, zachovávajme miernosť, chráňme sa opojných nápojov, bo ináč splnia sa na vás dojímavé slová básnika:

Rodičia, rodičia, korheľskí rodičia!	bosé, otrhané ako cigánčatá.
Proti vám do neba deti vaše kričia!	A čo nadovšetko, že ich rovno radom
Kričia a žalujú, že ste premrhali	do pekla vediete bezbožným príkladom.
čo po starých otcoch ony zdediť mali,	Veľká je, ťažká je táto vaša vina:
že musejú chodiť na posmech — chúdatá,	neujdete trestu, pomsty Hospodina!

Všeobecne cítime tú veľkú ztratu ľudskej sily, ktorú skrze vystaľovalcov do Ameriky trahujeme na čas alebo aj na veky. Ľudia naši umorení ťažkosťami výživy opúšťajú svoje otcovské, zanechávajú krv svoju a idú do cudzieho sveta, aby tam hladali, čo im tu vo vlastnej otčine nedoprajú macošské pomery a okolnosti. Že je život ťažký — kto by o tom pochyboval? V tomto ohľade aj za úplne ospravedlnenú uznávam tú snahu našich ľudí, že tiahnu do krajov, ktorých vyvinutý priemysel a obchod poskytuje im väčší zárobok. Doma prichádza ľud ťažšie ku peniazom; skoro pravdu má to prí-

slovie: Kubo robí — Kubo jie! Náš ľud zaoberá sa viac s roľníctvom a neúrodnosť zeme, nepravne počasie mnoho potu vyroní z pracujúcich bratov našich a mnoho razy nadarmo, bez výsledku. Viac a viac sa teda šíri to smýšľanie, že tu človek nenajde blaženosti a šťastia, poďme teda preč do Ameriky!

Keď sa ale dôkladnejšie obzreme okolo seba, nie zriedka aj doma najdeme prácu medzi roľníkmi a v triede roľníkov nejedného majetného a dobre sa majúceho gazdu. Tak sa zdá, že teda aj tu môže človek dobre sa mať, len musíme zachovať dve podmienky: usilovnosť a strízlivosť! Uchodí náš ľud do Ameriky, tam však nemôže k ničomu prísť, bo doma si je sám pánom — v Amerike mu ale druhý rozkazuje; doma často aj v tej najsúrnejšej práci zabehne si do krčmy, ba daktorý tam sedí ešte aj vtedy, keď sa mu prezreté zrno z klasov sype — v Amerike ale, jestli len nechce ztrátiť svoj chlieb, nemôže sa vytrhnúť z práce. Ten hrozný nedostatok a ukrutnú biedu nášho ľudu zapríčiňuje teda špatná náruživosť pijanstva. Táto náruživosť je príčinou toho, že pracujúci a pot tváre svojej na hrudách roličky vylievajúci roľník chudobnie a z roka na rok viacej upáda, ten žid ale, ktorý ani nepracuje tak ťažko ani učenosťou alebo duševnou prácou nezabezpečil si k tomu predpráva, predsa vždy bohatne! Odkiaľ že bere to bohatstvo? Kto mu pomáha v tomto jeho napredovaní, však keď do dediny prišiel všetok jeho majetok bol ten pinklik cez pleco prehodený? Nuž pracuju na neho naši chudební a biedni roľníci, medzi ktorými najde sa nejedon, že vylátené zrno, tak jako mu ho Pán Boh požehnal, zanesie židovi, u ktorého cez celý rok vopred pil na celoročnú úrodu, doma ale ostanú mu len vytrúsené plevy, že potom celá rodina hladom mre, že nemajú čo obliecť a obuť, o to sa veľmi nestará. Dosť je mu na tom, že u žida vždy dostane vypíť, má v krčme úver v nádeji budúcej hojnej úrody a dobrej mlažby.

Haňba je to však pre nás, že túto potupu nášeho ľudu uznať musíme. Milšie nám je však odhaliť túto ranu, bo úfame, že jej ohavnosť zbudí v nás zmužilú odhodlanosť k zanechaniu tejto nepravosti, pre ktorú hynie a upáda náš roľnícky ľud, ktorý sa nezotaví a hmotne ne-

pozdvihne, kým nezrazíme hlavu tejto potvory, To ale nedocielime len s úplným sdržovaním sa od liehových nápojov a keď navrátíme sa k čistým mravom našich praotcov, ktorí občerstvenie a posilnenie nenachádzali v pálenke, lež v čerstvej vode a v dobrom mlieku!

To ti dá sily a vlády, ale nie pálenka, ktorá ti potajomky hrob kope a truhlu pripravuje. Tak je to ver' s nemiernym užívaním liehových nápojov. Okráde ono ľudí nielen o majetok, lež sto razy istejšie pozbavuje ich zdravia. Mnohých so žobráckou palicou posielala do sveta, v nesmierne väčšom počte ale pred časom žene ich do hrobu, Pravda, že hynutie gazdovstva každý hneď vidí, podkopávanie zdravia ale len vtedy spozorujeme, keď je už neskoro a keď nepomôže žiadna ľudská rada. «Korhelstvo je skrytý a neviditeľný, lež strašný nepriateľ zdravia. Pod jeho vplyvom tratí sa zdravie a sústava telesná praští ako slamená strecha pod ohňom. Väčšieho úškľebku niet, ako keď dvaja pripíjajúci si povedia: «na zdravie!» Zneje to tak ako keby dakto svojmu susedovi pod slamenú strechu švablík podkladal so slovami: daj Boh šťastia! Každé štrngnutie s pohárom plným pálenky tak znie, jako hlas do umrlejšej truhly hlobiaceho kladívka a jako tupý hlas motyky hrobára, ktorý ti kope na cintoríne vydelenú jamu.

Z Katolíckej Ludovej Jednoty.

Veľké shromaždenie v Košiciach.

Miestna organizácia Katolíckej Ludovej Jednoty minule veľké shromaždenie vydržovala v Košiciach. Shromaždenie toto, za prítomnosti viacej sto členov a veľkého počtu mestského obecnstva, osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* zahájil rečou, v ktorej medzi iným povedal:

— Potrebná nám je taká samoobrana a samospráva, v ktorej milliony katolíckeho obecnstva náležite majú byť zastúpené. Najširšie vrstvy nášho ľudu stoja pred vybojovaním si nových práv, brány zákonodarstva otvorí sa majú pred statisícami, aby aj ich vôľa a hlas vplyvaly na správu osudov krajiny. Nový duch veje okolo nás, stojíme nielen pred novými právami, lež aj pred novými povinnosťami. Ľud náš obliecť treba do nových pancielov, tieto

panciele ale obrnené majú byť duchom kresťanským, mravnosťou, plnoletosťou a pevnou vôľou.

Štefan *Haller*, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany, hlavný tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty rečnil o zákonnej predlohe mun-govskej vlády.

Dr. Jozef *Vass*, správca budapešianskeho kollegiuma sv. Imricha držal prednášku o účinkovaní Katolíckej Ludovej Jednoty.

Dr. Ludvik *Klekner* spravca kráľ. akademie katolíckej za všestrannej pozornosti oduševneného obecnstva rečnil o úlohách a nevyhnutnej potrebnosti Katolíckej Ludovej Jednoty.

Z bojišt'a na Balkáne.

Vojenské operácie na balkánskom bojišti sú zcela zastavené. Dľa najnovších správ zastavenie nepriateľstva medzi Tureckom a balkánskymi spojencami očakávať možno v najbližšom čase.

Čierna Hora prítomne je ešte najväčšou prekážkou uzavretia pokoja. Kráľ Nikita nechce sa zrieknuť mesta Skutari a hotový je vo vojne dotiaľ pokračovať, kým Skutari nepadne. Môže sa teda stať, že okolo Skutari kanóny aj po uzavretí pokoja budú hrmeť, jestli Čiernej Hore za Skutari nedajú inú vynáhradu.

Srbi zo svojej strany vojnu považujú za skončenú. Uradný belehradský telegram totiž oznamuje, že ponevác vojenská akcia stala sa už zbytočnou, sídlo hlavného veliteľstva z Ťšküba preložili do Nišu.

Turecká vláda uzavrela, že sprostredkovanie pokoja sverí úplne na veľmoci a vo všetkých otázkach podrobí sa ich rozhodnutiu. Ku započatiu nového vyjednávanía o pokoj teda už je základ. Veľmoci teraz obrátia sa ku spojeným balkánskym štátom a jestli aj tieto prijmu sprostredkovanie veľmocí, vojna bude naskutku zastavená a veľmoci ustália podmienky pokoja V Londýne za pravdepodobné považujú, že pokoj medzi Tureckom a spojenými balkánskymi štátmi ešte pred Veľkou nocou bude uzavretý. Základom nového vyjednávanía o pokoj bude spoločná nota veľmocí, v smysle ktorej Turecko zriekne sa Drinopola.

V záležitosti sporu medzi **Bulharskom** a **Rumunskom** v Bulharsku pevne úfajú, že kon-

flikt s Rumunskom pokojnou cestou čím skôr bude vybavený. Velmoci nateraz zaoberajú sa s plánom, aby vypracovali spoločný plán riešenia konfliktu a plán cieľom prijatia predostrely Bulharsku a Rumunsku. Sbliženie sa Rakúsko-Uhorska vytvára, aby z rumunsko-bulharského sporu strhly sa európske zápletky.

Z mungovskej snemovne.

Hrozne nalakaní mungovci 27. februára shromaždili sa ku meritornej porade v budove parlamentu. Nebolo ich mnoho a tí čo prišli, chodili po gangoch ako naplašené ovce. Báli sa, že ministerpredseda Lukács z jeho výsluchu vo Viedni nevráti sa viac ako ich gazda a ministerpredseda a z druhej strany bolo vídaf, že sa hrozne báli všeobecného štrajku. Pred desiatou hodinou konečne prišiel Tisza sprevádzaný čriedou detektívov, Mungovci ho obstali a on uspokojoval ich ako vedel. I keď Tiszovi policajný inšpektor Pavlík ponížene meldoval, že v pivniciach parlamentárnej budovy má sto päťdesiat policajtov a že všetky gangy stavania obsadené sú detektívami, zahájil mungovskú poradu a na miesto Bélu Jankovícha, ktorý vymenovaný je za ministra výučby a kultu, na uprázdnené miesto predsedu mungovskej snemovne vyvolil dal Karola Szásza.

Po tejto volbe liberálni mungovci začali pojednávať denný poriadok. Na dennom poriadku boli návrhy o súdení nad maloletými vinníkmi, o pasienkoch, o totalizátorskej dani a o revízii zákona o vodnom práve. Medzi pojednávaním týchto návrhov Karol *Németh* predostrel výborovú zprávu o preskúmaní Tisza-Lukácsovej volebnej reformy.

K mungovskej porade, ktorú v parlamente vydržovali 28. februára, prišlo ešte menej mungov, ako deň predtým, mnohí vraj ochoreli od strachu pred všeobecným štrajkom a mnohí odcestovali domov. Tí, čo prišli, po gangoch sedeli na kanapách. Rázom však ožiarili sa ich tváre. Nastala medzi nimi nálada, ako na svatbe. Prišiel Lukács. Hneď ho obstáli a kričali éljen. Lukács sa usmieval a povedal, že ho kráľ milostivo prijal a že je všetko v poriadku.

Mungo Mártonffy pýtal sa Lukácsa:

— Nuž teda nikdy nezomreme?

— Veru nikdy a najmenej teraz — odpovedal Lukács.

Gróf Karol Khuen Héderváry, ako zazrel Lukácsa, pristúpil k nemu, pošteglil ho pod pazuchu a pýtal sa ho s úsmevom:

— Teda si ozaj neprepadol?

— Nie — odpovedal Lukács — včul v sedle pevnejšie sedím, ako bárskeďy.

Okolo desiatej prišiel Tisza s čriedou detektívov, ako Lukácsa zazrel, pozdravil ho s úsmevom a pýtal sa ho:

— Ako sa ti vodilo vo Viedni?

— Veľmi dobre. Všetko išlo hladko. Jeho veličenstvo za päť minút všetko vybavil.

Tisza za tým prijal zprávu Pavlíka, že v parlamentárnej budove je dosť policajtov a detektívov a zahájil mungovskú poradu, v ktorej v trefom čítaní prijali predlohu o trestaní maloletých vinníkov a začali pojednávať návrh o spoločných pasienkoch.

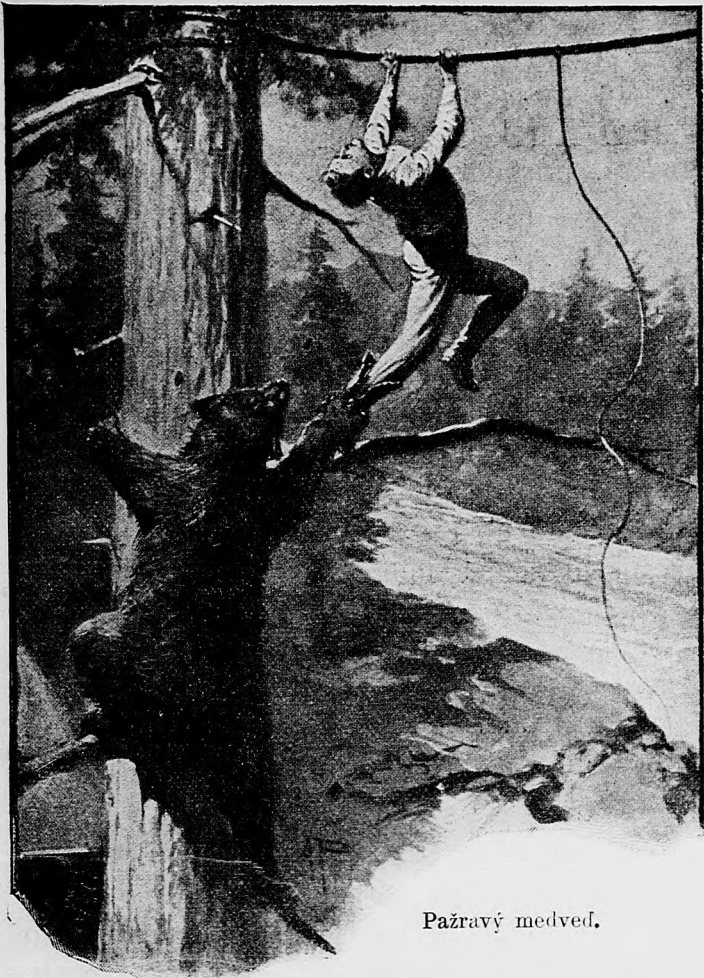
V porade 1. marca mungovci boli vo veľkom strachu, že do parlamentu prídu spojené stránky opozície. V tejto porade, mungov bolo ešte menej, ako predošle. Tisza sa presvedčil, či Pavlík dosť policajtov a detektívov má v budove parlamentu. Za tým prijaté boli návrhy o všeobecných pasienkoch, o dani od stavok na koňských dostihoch a o vodnom práve.

Tisza za tým navrhol, aby na denný poriadok mungovskej porady 3. marca postavený bol návrh o sriadení štátnych učiteľských plátov. Mungovci cez celú poradu bladli od strachu, že spojené stránky opozície prídu do parlamentu alebo že sociáldemokrati v každom okamžení vypovedať môžu štrajk.

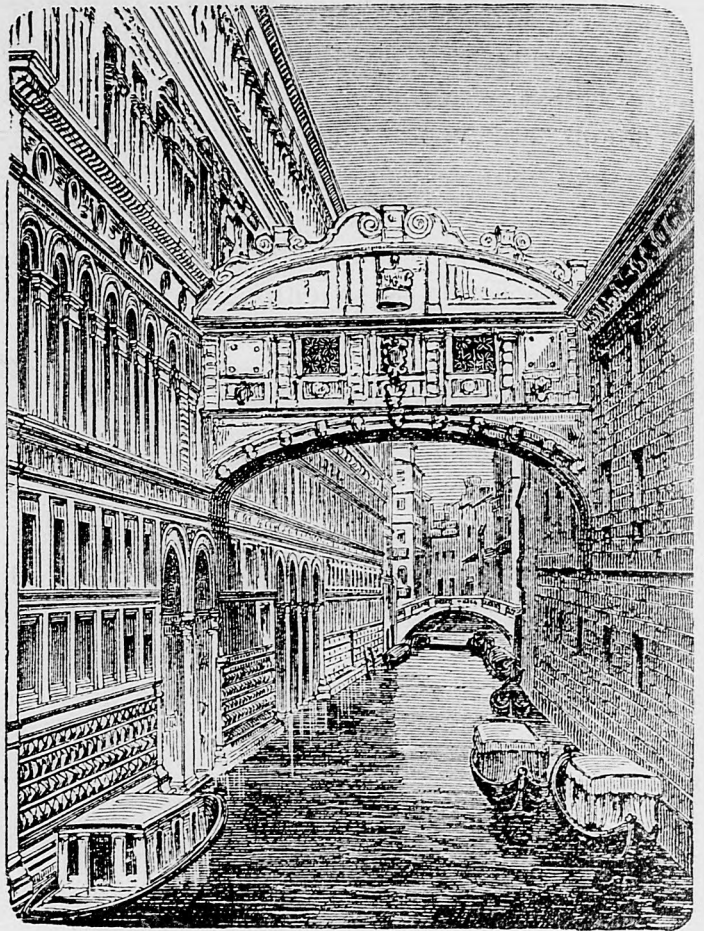
K ochrane drahej kože mungov aj ustanovili, aby nielen Lukácsa a Tiszu všade sprevádzali detektívi, lež aby aj každý člen mungovského predsedníctva a každý mungovský poslanec k jeho ochrane dostal jedného detektíva.

Gróf Aladár Zichy o taktike opozície.

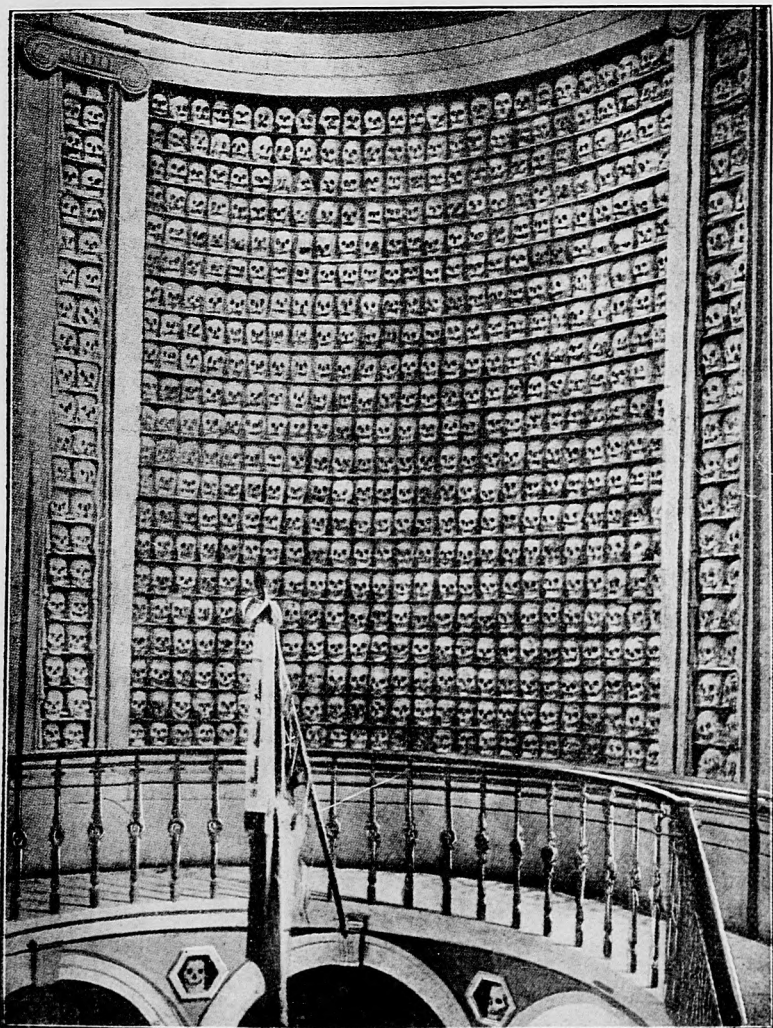
Predseda kresfanskej ľudovej strany gróf Aladár Zichy o pokračovaní spojených stránok opozície v mungovskej porade, vyslovil sa nasledovne: Opozícia pokračovala úplne dľa jej programu. Nechceli sme previesť volačo takého, čo by na veľkú škodu bolo bývalo kra-

Pažravý medveď.

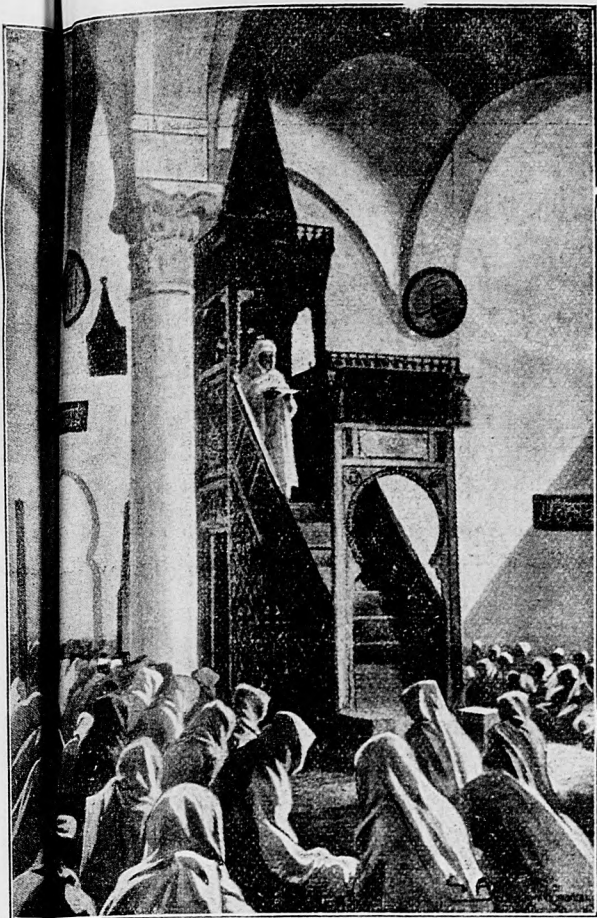
Most vzdychov v Benátkach.

Kripta umrčích hláv, z mrtvol v bitke pri Solferino padlych vojakov.

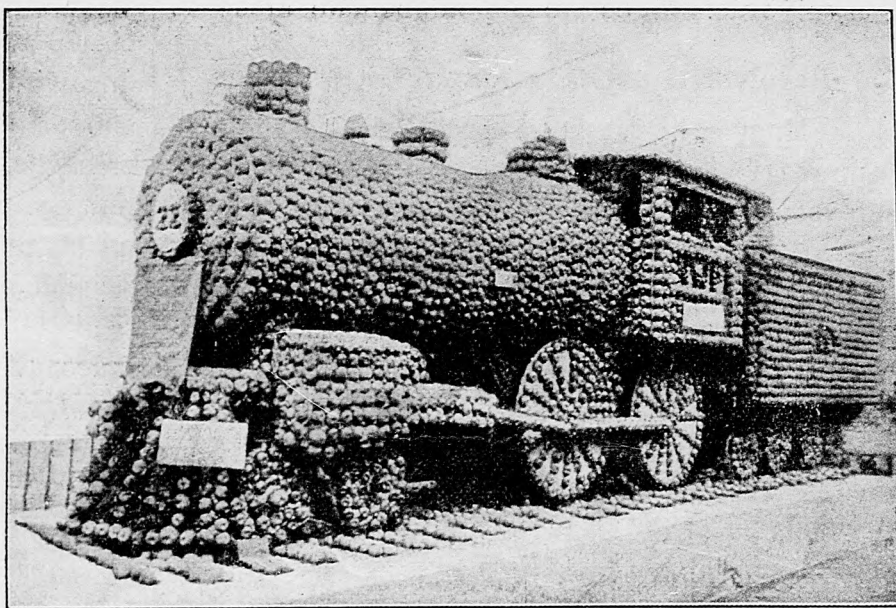
Sv. Jána kostol lateránsky, Ríme.

dušná pobožnosť za padlych vojakov tureckých.

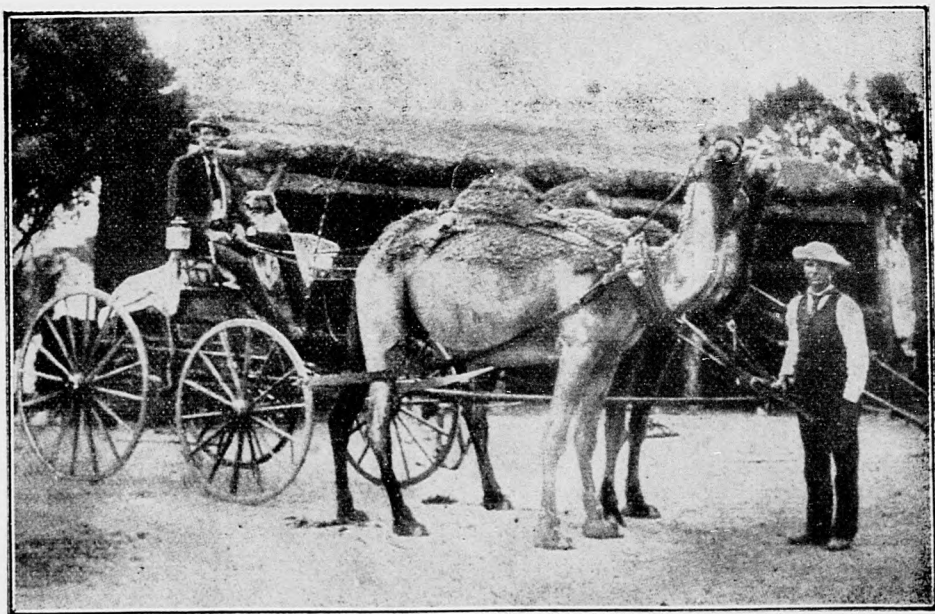
Mongolská deputácia v Petrohrade.

Z Ameriky. Jablkami obložený rušeň.

Lateránský Ríme.

Z Japonska. Zápraž dromedárov.

jinskému obyvateľstvu. Z toho že sme neboli agresívni, nenasleduje to, že opozícia je slabšia alebo že vláda je pevnejšia.

Po vážnom proteste opozície ešte len včul nasleduje skutočný rozklad mungovskej strany.

Ján Bartoš pred svojimi voličmi.

Vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu zlatomoravského Ján Bartoš 26. januára v obci Besenyő, Óhaj a Hull, 9. februára v obciach Opatovce, Obice, Maholany a v Kňazicách, teraz v nedeľu 2. marca ale v obci Velsíc účtoval pred svojimi voličmi. Tu veľké shromaždenie zahájil miestny farár Julius Páthy, po čom Ján Bartoš rečnil o mungovskej volebnej predlohe a o následkoch pravoty Lukácsa proti Désymu. Voličia hlučnými ováciami oslavovali obľúbeného ablegáta.

Revolver a palica v mungovskej porade.

Mungovskí vyslanci pred ich poradou 4. marca v parlamente vystatovali sa s nabitými revolvermi a mungo Peter Ertsey z vaku jeho širokých nohavíc vytiahol aj dlhú železnú palicu. Hľa, revolvermi a železnými palicami volebné právo ľudu idú dávať mungovci.

Všeobecný štrajk zastavili.

Vypuknutie všeobecného štrajku odročili vodcovia socialdemokratov. Vedia oni prečo to urobili a zaiste vie to aj Lukács

Hrozné klamstvo v Amerike.

Amerikánsky týždenník «Hlas» prináša ďalšie vyšetrovanie v diele Viliama Vokolka, úžasného klamára slovenských organizácii ameríkanských. Na otázku, ako klamal, odpovedal Viliam Vokolek, že vystavil smrtný list, zaslal do hlavnej úradovne, hlavný predseda (A. Š. Ambrose) prezerá všetky papiere a potvrdzuje ich. Keď je na nich vizum hlavného predsedu, sú vybavené smrtná podpora sa vyplatí, Pod falošným menom obchodoval Vokolek i s bankami a poštou. Pod falošným menom otvoril účet v banke: Ček som složil ako depozit, fahal z banky hotové peniaze, koľko mi bolo potrebné». Otázka: «Keď ste dostal ček, čo ste robieval ohľadom Ambroseho a toho druhého (Egreckého), či ste im poslal ček? Odp.: «Oni nechceli prijať čeki,

ale išiel som do banky vytiahol «cash» (hotové peniaze), šiel som a vyplatil som ich hotovými peniazmi osobne.» Potom vyratuje falošné spolky ktoré pozakladal z púhych mien vymyslených, je ich úžasná hŕba. «Dostal som podpory od všetkých», vyznáva, len summu nevie udať. Najmenej dostal on 28.000 dollárov. Otázka: Koľko rôznych ľudí mal ste, s ktorými ste sa delil o vyklamané peniaze?» Odp.: «Dvoch: pána Juliusa Egreckého. **Ten druhý človek je A. Š. Ambrose.** Jeho domov je v New-Yorku, pod číslom 926 Whitlok Ave City. Bol som s ním minulej jary. To bolo posledný raz. Dostal do ruky pozemok Národného Slovenského Spolku pre sirotinec a útulňu, vzal na seba agentúru na predávanie pozemkov 2800 akrov». Otázka: «**Koľko peňazí platil ste Ambrosemu**, ako jeho čiasku pri delení koristi?» Odp.: «Najprv požadoval polovičku. Ja som mu dokazoval, že musím platiť príspevky, dakedy i 25.000 dollárov mesačne, mám výdavkov po hoteloch, tak že mu nemôžem dávať polovicu ale sa to vlieklo medzi nami neurčite a v posledných troch mesiacoch uspokojil sa prijať z 1000 dollárov koriste 350 dollárov.» Vokolek, Ambroseho intimus pracoval pod menami: Bakoš, Sabat, Kramer, Lismon, Scholtz, Miles, Kušnir, Bender, Litner, Bodin, Farár, Grúnik atď.

B E S E D N I C A.

Ondriš pred súdom.

(Dokončenie.)

Kým Ondriš trochu seba povedome vypne svoje mohutné prsia a vykrúti si fúzy v podobe «štoplecheru» predseda usmeje sa na dvoch prisediacich sudcov a riekne tichým hlasom:

— Dobre, dobre, Ondrej, lenže toto všetko nepatrí k záležitosti Mateja Vranu. O tom nám rozprávajte.

— Veď na konci to vyjde z toho, pán veľkomožný.

— Teda pokračujte.

— Celá vec povstala medzi nami z toho rašmavého prasafa.

Z lavice pre obecenstvo počul hlasný smiech. Spomínanie prasafa sa niekomu zdalo byť veľmi zábavným.

Predseda kývne Ondrišovi, aby dočkal a riekne:

— Napomínam obecenstvo k tichosti, bo ináč dám vyprázdniť lavice obecnstva.

Ondriš tiež pozre nazad. Jeho tiché oči teraz hádzu iskry.

— Pokračujte, Ondriš — riekne predseda.

— Nuž tak to bolo, prosím ponižene, moja žena jednu masičku doniesla so sebou domu. Bola to hodná masička a bola prasná. Mohla mať asi tak okolo dvoch rokov.

Jedon prisediaci sudca nervózne mrví sa na stoličke. Starý predseda kývnutím ruky napomne ho k trpezlivosti.

— Mašica sa teda oprasila. Ja som tiež mal jedno prasiatko. Raz povie moja žena: «Ty! Na Turice potrebovala by tom novú sukňu. Predajme tvoje prasa, bo je väčšie než sú moje a z mojich siestich jedno, ktoré si vyberieš, môže byť tvoje.» Pristal som. Na Turice sa už moja žena v novej sukne parádila.

— Chytřejšie, Ondrej, chytřejšie — napomína ho predseda.

— Nuž len všetko do radu, prosím ponižene pán veľkomožný. Z prasiec od ženinej mašice päť zdochlo. Cigán Drapák odniesol ich z dvora. Za mesiac mu ich bolo dosť, bo už boly dosť tučné. Nuž tak veru zo ženiných prasiec ostalo len jedno, ktoré teda dľa dohovoru so ženou bolo moje, bo som si práve to bol vybral.

— Veď hovorte už raz o Matejovi Vranovi!

— Hneď prídem k nemu, prosím ponižene. Práve vtedy vyberali porcie. Hovorim: žena, reku, predám to moje prasiatko a zaplatím čo sme dlžní na daň.

— Predáš ty... Hneď by som povedala čo — vyskočila žena. — Prasa je od mojej mašice. Tvoja je len jeho tieňa...

Ja som sa nedohadoval s ňou dlho. Teda dobre, keď je tvoje, nuž nechže bude tvoje, myslím si. Veď si ja ešte mám z čoho zaopatriť peniaze.

Predal som trochu žitka a zaplatil som porciu.

V druhý deň, pravda je, išiel som do krčmy. Nuž tam najdem môjho tesfa Mateja Vranu. — Vari si aj teraz pil na ženino prasa, hej! — riekne tesf nevlúdnym hlasom.

Ako keďby mi nôž bol pichol do srdca, keď mi to hodil do očí. Ja som ešte v mojom živote nikdy nepil z cudzej milosti. Hneď som badal, že sa moja žena ponosovala otcovi, že som chce predaf prasa. Čo je to za žena, ktorá vlastného muža ohovára! Vo mne sovrela krv, bol som strašne nazlostný, ale som sa ešte vedel krotiť.

Akkurát v tom príde ta Zuza, už takto moja žena, prosím ponižene. Bola smelá, bo videla tam svojho otea...

— Teda ty sem potrebuješ cenu prasafa, ty dobrý vtáčik! — riekne Zuza a ukáže dvere na krčme.

Ale ja ešte i vtedy odpovedal som veľmi ticho a veru ma hrešenie už vtedy veľmi dusilo v hrdle.

— Zuzka moja, reku, keď som fa vzal, mala si jednu sukňu a to, čo bolo na tebe. Na moju dušu, nič zvláštneho nebolo na tebe. Daj mi teda pokoj, lebo sa ti tak trafím dotknúť ehrbta, že fa potom aj sám budem oplakávať.

Na toto sa jej rozvázal jazýček. Nadávala mi. Tesf

tam stál a ešte ju väčšmi paprčil, nie že by ju bol tíšil...

— Nuž a či si si aj novú sukňu nekúpila za moje peniaze? — rieknem ja.

— Ty si mi kúpil volačo? Či som ti aj na slatinu nedala z mojich peňazi, čo som si usporila? Ty hladoš! — takto ona.

Tesf len stojí jako stúp a potom ešte aj on nadtočil:

— Hladoš si ty... hladoš!

Vtedy už vefa ľudu bolo shrknutého pred krčmou. Smiali sa. Ja som sa strašne haňbil. Dalej som sa už nevládal premáhať. Pomyslel som si: tu už treba udref bo musím. Ak udrem tento poškrabok, už ako moju malú ženu, veď tá naskutku zomre. Udrem jej otea, ten vari snesie. S tým som zdvihol bakulu a potom netajím, veru som mu priložil, ale len raz. Klesol, pravda je...

Predseda vezme do ruky jednu veľkú bakulu.

— Touto veľkou palicou ste udrel Vranu?

— Tou, prosím ponižene, ale veď ani neni veľká, veď je to takmer len palička.

— Z pitvania vysvitlo — riekne predseda — že Matej Vrana zomrel následkom úderu o niekoľko týždňov.

Plešivec záporne krúti hlavou.

— Nemôže to byť, prosím ponižene. Udrel som ja už aj tak, že som palicu najprv zavrtil v povetří a len vtedy som udrel a patričný predsa žije. Toho starého človeka akiste ranila mrtvica. Možno pravda, že som mrtvici aj ja trochu pomohol.

Predseda pozre, kolko je hodín. Je práve čas ku obedu. Pojednávanie odročí na druhú hodinu popoludní.

Strážca väzenia Ondriša vedie z pojednávacej siene. Strážca s Ondrišom kráčal pred lavicou svedkov. Malá Ondrišova žena prv než by ju v tom mohli prekazif, priskočila k mužovi, zavesí sa mu okolo hrdla a plače hlasne:

— Jaj, jaj, muž môj drahý, muž môj dobrý, mily! Nenechaj ma tu v smutnom vdovstve. Veď je teraz už prasa tvoje, teraz ti ho už vdačne dám.

Ondriš ani len nezastane, len nesie so sebou na hrdle mu visiacu ženu a hovorí jej tichým ale moróznym hlasom:

— Nebľač už tolko žena! Teraz je už všetko pozde. Teraz si už to svoje prasa môžeš aj upiect a aj zjesť si ho môžeš sama...

A potom zmiznú za dvermi...

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu pisané noviny. Takéto noviny sú «Krestan». «Krestan» už cez XX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krestfan číta a predpláca len «Krestana».

CHYRNIK.

Jeho excellencia vysokodôst. pán knieža-primas Uhorska a arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch v pondelok 3. marca opustil hlavné mesto a so svojim sprievodom odcestoval do Ostrihoma.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup skut. vn. tajný radca dr. Alexander Párvy v svojom ostatnom obežnom liste oznamuje, že Jakub Peterdi farár harichovský vo Spiši pensionovaný je pre svoju chorobu a na uprázdnenú harichovskú faru súbeh vypísaný je do 15. marca. Osvietený pán biskup s usozumením ministra vnútra nariaďuje, že každá náboženská škola musí mať svoju vlastnú pečiatku, popri maďarskom nápisu môže byť nápis i v tej reči, ktorú školská stolica za naukosedlnú prijala, teda i slovensky, taktiež môže sa, keď si to udržiavatelja náboženskej školy žiadajú i školské vysvedčenie popri maďarskej aj v reči občanov vystaviť. V tých náboženských školách, kde školská maďarskú reč prijala za naukosedlnú, je to pravda nevolno. — Ako kapláni prelození sú: Ondrej Šefer z Kluknavy do Podvilka a Ján Sikora z Podvilka do Kluknavy.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v XVI. cirkevnom obežniku minulého roku uverejňuje nariadenie podžupana šárišskej stolice cieľom prekazenja užívania liehových nápojov, zvlášte pálenky, podáva ďalej zprávu o výdavkoch a príjmoch vranovského domu Piusa pre zostaralých a nemocných kňazov ako tiež konštitúciu svätého otca Piusa X. poťažne prijmania sviatosti Oltárnej ak mimo v čase veľkonočného. Konštitúcia táto vzťahuje sa na veriacich tak rímsko ako aj grécko katolíckeho obradu. Konečne osvietený pán biskup uverejňuje aj nariadenie dľa ktorého periodické prázdniny v náboženských ľudových školách vždy oznámil treba aj kráľovskému školdozorcovi. — Od 8. do 15. marca misiónári v sídelnom chráme biskupskom vydržiavajú sv. missie v maďarskej reči a v kostole semenišťa v reči slovenskej. Po celý čas sv. missii horliví misiónári každý deň od 7. hodiny ráno slyši i sv. spoved. — Tunajšiemu katolíckemu učiteľskému internátu darovali: Franc Beziak pápežský komorník 100 kor., tunajšia banka 20 kor., sporiteľňa 10 kor. a gazdovský kruh v Boldogkőújfalú 10 korún. — *Varannó*: Anton Strasser, vicedekan a tunajší horlivý farár, po 35 ročnom spasenosnom účinkovaní minulý týždeň zomrel v 71. roku života. Pochovali ho za všeobecnej sústrasti obyvateľstva obce a celého okolia. Na pohrabe jeho prítomní boli 16 duchovní latinského a 4 duchovní grécko katolíckeho obradu.

Chýry zo Sáriša. *Prešov*: Osvietený pán arcibiskup jágerský Ludvik Szmrecsányi rodák sárišskej stolice vymenovaný je za skutočného vnútorného tajného radcu jeho veličenstva. Katolícky kruh Rákócziho 16. februára usporiadal poučný večierok, na ktorom medzi inými Anton Kubek professor grécko katolíckej praeparandie

držal veľavážnu prednášku. Jozef Fogarassy vicedekan a farár obce Tótraslavica spomenutému kruhu daroval 10 kor. Tretí pôstny jarmok odbavovaný bol 24. febr. Lichvy mnoho dohnali a jednotliví predali ju dosť draho. Istý hospodár po dobrom jarmoku spravil si oldomáš a v opilom stave ztratil vrecko, v ktorom mal 1400 korún. Na šťastie tie peniaze našla jeho švagrína a dostal ich zpiatky. — Ministerstvo obchodu na cesty povodňami zhubené a ku podpore elementárnymi nehodami oškodenej chudoby stolice šárišskej udelilo 152 tisíc 280 korún. — Na území šárišskej stolice v krátkom čase v 12 obciach utvorili dobytok poisťujúce spolky. — Ministerstvo orby vydalo ostre nariadenie cieľom vykynozenia hmyzu v zahradách a repovej chrobače. — Dľa najnovšieho ministerského nariadenia obecné vrchnosti prísne majú dozerať, aby nádoby, v ktorých sa predáva mlieko vždy byly čisté. Spomenuté ministerstvo orby hospodárom šárišskej stolice za lavnú cenu dalo 110 m. centov lanového semena, ktoré gazdovský spolok už začal rozdávať. — *Bardijov*: Mestské kúpele obecnstvo odobraf chce árendášom, bo žiadne obete nechcú prinášať ku ich rozkvetu. *Tótraszlavicza*: V minulom týždni vypukol tu oheň, ktorému v obeť padlo 5 domov a 8 stodol.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky?

Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie na podporu katólickej tlače najnovšie dal 4000 korún. Na katolícku tlač ďalej dali: Dr. Anton Balits rábsky kanonik 1000 kor., a lazarista Aladár Reviczky 100 kor. osv. p. biskup dr. Alexander Párvy kostol a kláštor fran-tiškanov v Trstenej obetoval 200 a na podporu časopisu «Kráľovna sv. Ruženca» 60 korún. — Ostrihomská slávna arcikapitula mesačníku «Sv. Adalberta» darovala 100 korún — Dr. Julius Michalovich farár obce Tardoskedd na pomník grófa Zichyho dal 100 korún; doteraz na tento cieľ sossbieralo sa 224.325 korún. — Na malované obloky v novom kostole na Hore Levočskej obetujú: Michal Krajník, rektor košického seminára a spišskí kanonici Zimmermann a Horváth.

Chýry zo Spiša. Na liečivý ústav pre chudobných nemocných na pľúca, ktorý vystaviť sa má na území našej stolice, sossbieralo sa doteraz 8614 korún. — 17-ročná levočská služka Anna Lebanek otráвила sa so šibalkovou sirkou a na druhý deň zomrela. — V Novej Vsi Michal Kručko mieni zariadiť cementovú dielňu s útratami 50 tisíc korú. Mestský výbor uzavrel, že cez 15 rokov odpusí mu obecnú prírážkovú daň a poskytne mu aj 3000 korún pomoci. Rímsko-katolíckej škole mesto dalo ešte 447 korún doplňujúcej podpory. — V Novovesskej Hute zhorely dva domy. — V Kéžmarku solný úrad ostane aj naďalej. Minister sľúbil mestu, že na vystavenie robotníckych a úradných bývaní dostane bezúrokovú štátnu požičku ako aj to, že v piatom milióné, určeného k podpore mest, účastní sa i Kéžmarok. Štátna komissia k udržaniu pamätných budovisk sľúbila zase, že mesto dostane útraty obnovenia väže Thökölyibo zámku ako aj r. kat. kostola. Za vedenie anal-

fabetského naukobehu odhlasovalo mesto dvom učiteľom odmenu po 100 korún. V ostatnej štvrti minulého roka potravná daň obnášala 7547 korún. — Podhradský Kat. Čítací kruh 23. febr. zariadil veľmi krásny poučný večerok. Štefan Repčík držal prednášku o artézskych studňach a o planých výhonkov terajšej módy. Jánová Plačintár hrala na klavíre. Maria Zemančík a Blanka Repčík prednášaly jednu pieseň, pri čom na klavíre sprevádzala ich Ferdinandová Sax. Paula Formender deklamovala báseň. Kornel Schimpl predstavoval pobrežie norvégske v názorných obrazoch, ktoré vysvetľoval Julius Laszka. V Podhradí 10 ročný Ján Primus za dlhší čas okrádal kupca Rudolfa Vozáryho na nahovárane svojich rodičov. Bezbožných rodičov príkladne treba trestať. Na podhradský jarmok prihnali 1500 kusov lichvy. Statok mal neslýchane vysokú cenu, jeden pár volov predalo sa za 1300 korún. — Dielňa Juliusa Plandera z Merényu preložiť sa má do Vlach, kde prevezme budovisko lan vymeňujúcej stanice. — Vo Felkej 20. februára Michalová Baron porodila trojčatá, dvoch chlapcov a jedno dievča. Deti zomrely ešte toho istého dňa. V Nižných Lapsoch vyvolili za učiteľa Jána Cinlisa. Ohňom, povodňou a premnohými jasennými dažďami stihnutým obyvateľom obce Torisko minister orby daroval 108 metrických centov jarcu. — Z Kézmarského a starolubovenského okresu ako aj z Lubice, z Kéžmarku a zo Spišskej Belej zakázano je vyvážať ovce do Rakúska pre ovčie sypanice, ktoré na týchto miestach vystúpili vo veľkej miere. — V Žďaru Matej Bekeš prerezal hrdlo svojej manželke, ktorá bola práve v požeňnanom stave. — V Hobgarte otvoril sa šesťtyždňový košíkársky naukobeh. — V Jurskom dvoročnej Anne Kučki chytily sa šatočky od iskry šparherta ubohé dievčatko zomrelo. — Vo Veľkej Lomnici 38-ročný Michal Gardik v opilom stave spadol do horúcich pomýj, následkom utrpených rán zomrel v sobotskej nemocnici.

Nový potravný spolok utvorila si obec Hrádek-Temetvény v nitrianskej stolici. To má byť začiatkom dvíhať sa z otroctva pálenečného a židovského. Sklep sa otvorí 15. marca. Do správy sú zvolení: Pr. dseda Matej Buček, administrátor Michal Kovacsics notár, Jozef Vlačil, Ján Masár, Pavel Masár. Knihvedúci je Ladislav Veszely, učiteľ-organista.

Vražedný útok proti svedelníkovi. Obyvateľov Mühlheimu v Nemecku v rozčulenosti drží vražedný útok jedného socialdemokratického robotníka, 19. februára ráno o šiestej v kostole sv. Engelberta priblížil sa k svedelnici jeden robotník zpod svojho kepeňa náhle vytiahol revolver, s ktorým zastrelil v svedelnici sediaceho jezuitu Wenglera, ktorý držal tam sv. missie. Vrah je 40 ročný poľský robotník menom Weimard.

V Nemecku na návrh katolickeho «centrumu» zotrelí ten zákon, ktorý z nemeckej ríše vykázal jezuitov a lazaristov. Nemeckí katolíci bojovali za to úplných 40 rokov.

Reholníci ako vojaci Najnovšie nariadenie španielskej vlády všetkých reholníkov Španielska povoláva do vojenskej služby. Nato nebolo ešte pádn v dejepise Španielskom.

«**Nábožné Vzdychy**», túto znamenitú modliacu knižku ku cti sv. Jozefa složenú, v skvostnej väzbe ešte vždy dostať za 2 koruny u dra Jozefa Janda v Nyitra-pereszlyeny.

Hospodár len vtedy môže mať veľkú radosť, keď zozatú hojnú úrodu vymlátif môže motorovou mlatiačkou, pochádzajúcou z motorovej dielne Ludvika Kállayho. Presná adresa: *Ludvíha Kállaiho* motorová dielňa, *Budapest, VI., Gyár-utca číslo 28.*

Pravidlá pri sadení zemiakov.

Zemiaková hniloba je takmer po celej Europe rozšírená a pri takej plodine, ktorá sa v každom gazdovstve dorába, dá sa pochopiť, že sa s ňou veľa pokusov koná, aby sa obsiahla taká fajta, ktorá je pomerne najúrodnejšia, najchutnejšia, najvýživnejšia, ktorá by vzdorovala hnilobe.

Kto pozorne sprevádza obyčaje gazdovské, mohol spozorovať, že jedna a tá istá fajta zemiaková v tej istej pôde stále dorábaná, trati veľa zo svojich pôvodných vlastností, úrodu dáva menšiu a náchylnou sa stáva k hnilobe, Za to veľmi pekné výsledky obsiahly sa pri mnohých nových fajtách, ktoré odborníci vypestovali. Maloktorý roľník má toľko zkúsenosti a toľko času, aby mohol nové fajty dochovávať a preto keď si chce novú fajtu dochovať, odkázaný je buď na zahradníkov alebo na kupcov a tu je už potrebná obozretnosť bo ak sa pri prvom raze zklame, nielen že darmo vyhodil peniaze, ale aj na budúce sa ťažko odhodlá niečo nového poduť.

Kto si chce zabezpečiť istú úrodu a nakoľko možné vyhnúť hnilobe zemiakov, dobre urobí, keď premyje kúpené zemiaky pred vysádzaním v letnej vode, v ktorej je rozpústené niečo zelenej skalice (25 dkgr. na 50 litrov vody) a nechá ich v nej asi za 10—12 minút. Tým sa zničia zárodoky hniloby.

Pri priaznivom počasi vyháňajú uvädnuté zemiaky o mnoho rýchlejšie, ako tie, ktoré boly primo z vlhkej pivnice alebo jamy vysadené; za suchého a studeného počasia sice v raste zaostanú, ale akonáhle len trochu priaznivé počasia nastane, v zraste predbehnú tie, ktoré boly uvädnuté a dajú väčšiu úrodu, ako tie. Viackrát sa dokázalo, že zavädnuté daly o 10—20 % väčší výnos a aj o polovicu menej hnijú, ako neuvädnuté.

Zemiaky na sadenie nemajú byť vykleté, preto akonáhle sa netreba obávať mrazov, nech sa vynesú do miestností svetlych, vzdušných a suchých, nevelmi teplých.

Zemiaky na sadenie nech sú strednej veľkosti a nech nemajú veľa očiek. Sadenie veľkých zemiakov je mrhanie. Najlepšiu úrodu dávajú zemiaky 10—12 dkgr.

ťažké. Ak zemiaky na sadenie majú veľa očiek, zbytočné sa majú vypichať, bo zemiak s mnohými očkami má síce mnoho vňate a koreňov, ale málo a aj to len drobných zemiakov.

Keď máme z novej fajty len malú zásobu, môžeme ich pred sadením pozorne porozkrajovať, tak aby na každom kúsku ostaly 1—2 klíky. Tieto kúsky sa rozozia a posypú popolom na reze, aby zoschly. Pri sadení treba pozor dávať, aby sa klíčky nepourážaly.

Stará Lubovňa.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vefactený pán redaktor! Prosím ráčte uverejniť týchto mojich pár riadkov v našom milom Kresfane.

Starolubovenská Ludová Banka, ktorú založili roku 1911. so základným kapitálom 100,000 korún, koncom minulého roka mala vkladov 414.233 korún. Rimsko a gréckokatolíci, lubovenského okolia, podporujte vašimi vkladmi tento kresfanský ústav!

O tamojšej starej sporiteľni spomenem len toľko, že v jej správe a v dozornom výbore nachádzame štyroch židov.

Krestanský bojovník.

Z Liptova.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vefactený pán Redaktor! Ráčte prosím tento môj krátky dopis uverejniť v našom «Kresfane».

U nás sa tuho politizuje a pri tom sa nemúdre gazduje. Keď sa dvaja-traja sojdú, klajú a preklinajú túto mungovskú staroliberálnu stranu a keď by tak volby prišli, to potom títo votmepapulkovia hlas oddajú na liberála. A to je potom u nich politika pri «zapekačke».

Zemiakov jesto moc na poli, ale preto hlava nikoho nezabolí — pije sa, pije-pije, kým sa ostatný kabát neprepije. Smutno je to hladieť na tých korheľov, ako sa potáckajú cestou. Dľžoby hrúza a predsa sa len pije, Doma deti nemajú chleba — a otec? Pije až do polnoci. Krémár ho nevyhodí, bo sa bojí že mu na druhý deň nepríde.

Páni moji, korheľov treba odaniť po 1. že cestu derú; po 2. že pred krémou stoja v tuhej zime dlhý čas tie chúdatká komičky; po 3. že klajú; po 4. že deti ku korheľstvu učia; po 5. že ženy svoje bijú a trápia; po 6. že mnohým pohoršenie dávajú; po 7. že seba zabijajú atď. Korheľov odaniť treba pre ich korheľstvo. Áno, pane Lukács! Tu je dobrá pôda na odanenie. — Sporiteľne sa preplňujú, bo ľudia len požičiavajú. To je strach dívať sa na ten ľud, jak požičiava a už itak každý má dosť hodnú dľžobu. Doma neprirastá len dľžoha. A na čo sa toľko požičiava? Len na dľžoby. Ľud zadľžený je až po modzgy, Nevie kam z konopí, ktoré už ani neseje. Terajšie dľžoby už hádam len tretí potomci vyplatia. Ale pri tom všetkom dľžníci si len popijajú a o dľžoby nedbajú. Šparkassám sa platí od 100 korún 9 korún percentov, tie ale od 100 dajú

len po 4 kor. To je tiež nespravodlivosť a síce veľká Tak sa nemôžeme hrať páni moji!

Notári sú veľkí páni. Majú veľkú moc. A podajedni by tak chceli zachádzať — ba už aj zachádzajú — s ľudom ako pán Tisza s ablegátmi opozície. Od Tiszu sa naučili. Haňba. No toho sme sa dežili. Aj niektorý rychtár si už po Tiszovsky panuje — kým to neobanuje. Bo taká hrdá sláva je krátka a máva špatné následky. Na ten čas dosť. S Bohom. *Votič.*

Levoča.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vefactený pán redaktor! Prosím ráčte popriať miesta týmto mojím pár riadkom v našom milom «Kresfane».

Levočský patronážsky spolok 16. februára drža svoje ročné zasadnutie. Pod opaterou spolku stojí teraz 19 opustených detí. Spolok účasť bral i v protilievovom pohybe, bo dľa zkušnosti najviac opustených detí pochádza od alkoholických rodičov. Minulého roku mal spolok príjmu 1135 kor., výdavku ale 351 kor., majetok spolkový obnáša 900 korún. Patronážsky spolok spočíta teraz 8 ochrancov, 3 zakladajúcich, 150 riadnych a 398 účinkujúcich údov. *Prívrženec patronážu.*

Spisy redakcii zaslané.

Requiem aeternam. Pohrebný kat. slovenský spevník pre organistov s *notami*. Obsahuje obrady pohrebne, Libera me, Officium defunctorum. 103 piesne, z nich 14 v magyarskej reči, modlitby pri pohrebe, tri pohrebné reči, litánie za zomrelých atď. Strán 176. Cena výtisku v skvostnej väzbe 4 koruny.

Requiem aeternam. Pohrebný kat. spevník pre ľud (bez nôt). Cena viazaného výtisku 72 halierov.

Alleluja. Modlitebná poučná a spevácka knižka s nôtami pre katolíkov. Druhé opravené a zväčšené vydanie. (8—16.000.) Ceny dľa akosti väzby 3, 5, 7 korún. — 608 strán. Na 240 stranách sú modlitby a poučenia a na 368 stranách piesne a obrady s nôtami za patrené.

Alleluja, spevník katolícky s nôtami a obradami, 368 strán, II-hé vydanie (5000). Ten istý spevník, ktorý je k Alleluja knižke priviazaný. Cena viazaného výtisku 2 koruny.

Knižky možno dostať v hornouhorských kníhkupectvách a u pôvodcu: Štefana Janovesik, farára v Likavke, o. pošta: Liptó-Rózsahegy.

Ces' a križa a tajemstvá ruženca. Cena 10 hal. Vydal dr. Jozef Janda, dekan-farár, Nitrapereszlény.

Krest'anský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

PODIVNE LACNÉ PLOTY
Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti. Veľmi ľahko k upotrebeniu.

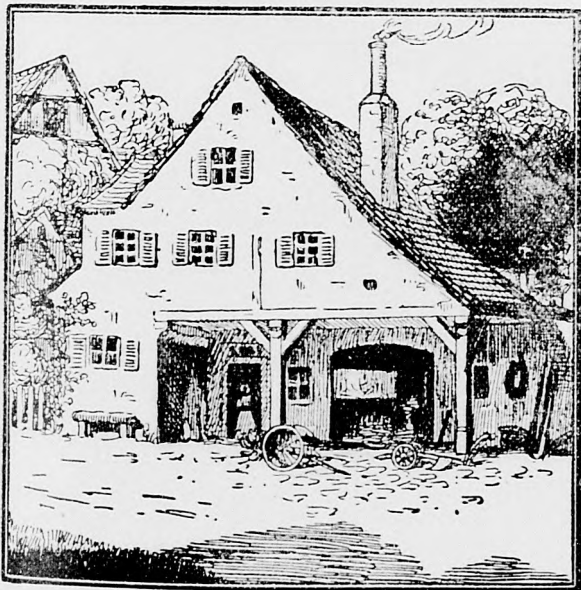
Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného
Hungária-pletiva z drótu
nedosiahiteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarvit' netreba.
Cena štvorcovho metra od 30 hal. výšej.
K objednaníu u vylučného dorabateľ'a:

Alexander Haidekker
Dielňa pletiva a plotov z drótu
Budapest, VIII., Űllői-ut 48/60. sz.
Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, Budapest, VI. Gyár-utca 28, kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Hlavylámka.

Kde je kováč?

Odkazy redakcie.

A. P. Ďakujeme. Nenaduria sa naši krajanovia v L., keď to doslovne uverejníme?
O. H. B. Za to nič. Bez jednej lastovičky bude leto.
Š. V. K. Hor' sa proti mungom! Nemému dieťaťu naj vlastná matka nerozumie s ova.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 4. marca

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	kor.	23.10—23.75
» stolnobelohradská, nová	---	---	---	«	22.95—23.55
» peštianska, nová	---	---	---	«	23.00—23.65
« banátska, nová	---	---	---	«	23.45—24.25
Raž prvotriedna	---	---	---	«	19.25—19.45
« druhotriedna	---	---	---	«	19.05—19.25
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	«	18.40—19.00
Ovos prvotriedny	---	---	---	«	21.00—21.80
« druhotriedny	---	---	---	«	20.00—20.50
Datelinové sáme, červená datelina	---	---	---	«	200.00—210.00
« « lucerna	---	---	---	«	110.00—136.00
Otruby drobné	---	---	---	«	12.00—12.26
« hrubé	---	---	---	«	12.00—12.20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.60	17.30	17.00	16.70	16.20	15.80	15.20

č.	7	7½	8
K.	14.80	13.80	10.40

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Šošovica čistá	---	---	---	---	kor.	36.00—56.00
Hrach lúpaný	---	---	---	---	«	30.00—32.00
Hrach nelúpaný, čistý	---	---	---	---	«	30.00—32.00
Rasca (kmín)	---	---	---	---	«	81.00—81.00
Mak	---	---	---	---	«	135.00—136.00
Kukurica	---	---	---	---	«	18.30—18.60
Konopné sáme	---	---	---	---	«	29.50—31.00
Proso	---	---	---	---	«	---
Fazula strakavá	---	---	---	---	«	25.00—26.00
Fazula veľká biela	---	---	---	---	«	22.00—23.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---	«	6.20 6.50
« « ružové	---	---	---	---	«	8.40—9.00
« « žité	---	---	---	---	«	8.00—11.10

Za 100 kilogrammov.

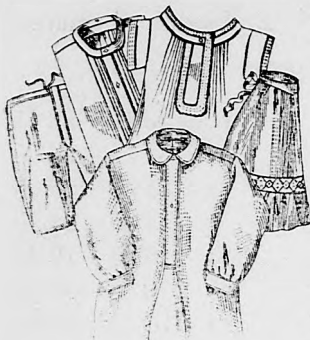
Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	---	---	---	kor.	159.00—160.00
Slanina mestská 4-kusová	---	---	---	«	128.00—129.00
« « 3-kusová	---	---	---	«	139.00—140.00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	---	---	---	kor.	45.00—46.00
« « White-Star (***)	---	---	---	«	40.00—40.00
Cukor v klobúkoch	---	---	---	«	84.00—84.50
« kockový	---	---	---	«	88.50—89.00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	---	---	---	«	64.50—65.00

Najlepší český výrobok!

Mužské košeľe z bieleho plátna a s polierom po K 1.65. Vojenské košeľe z bieleho plátna po K 1.58. Ženské košeľe z bieleho plátna po K —.95. Zástery módnych vzoriek po K —.85. Spodné nohavice z bieleho krisetu po K 1.45. Černé atlasové sukne po K 4.25. Krysetové sukne po K 2.60. Žiadne riziko. — Výmena povolená alebo návrat peňazí! Objednajte ešte dnes u známej firmy

Ján Opočenský
vo STARÉ PACE.
(Čechy).

Liptovská brindza.

V terajších drahých časoch v každej domácnosti ku najzvláštnejším potravným článkom patrí liptovská brindza.

Prvá dielňa liptovskej brindze

FILIP PEVNÝ v Lipt. Sv. Mikuláši

založena r. 1873. rozposiela liptovskú brindzu v balíčkoch po 5 kilo. Najfajnejšiu desert brindzu K 7.60. I-a. Liptovský syr K 5.70. I-a. Potravný syr K 5.70. II-a. Potravný syr K 5.20. Zasielky franco ku každej železničnej stanici. — Podrobné prospekty a plakáty na žiadosť franco a zdarma

Učňa

hľadám na klampiarske remeslo **Dvorák**, Nagytapolcsány.

Vaša trpezlivosť bude odmenená

keď pri potrebe v domácnosti osozných článkov zo zlata, striebra, ručných dóbrov z ocele, náčinia k fačeniu, hudobných strojov, hračiek atď. prehlíadnete môj hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami, ktorých na žiadosť každému zdarma posielam

Hanns Konrad

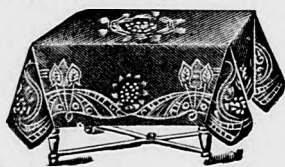
cis. a kráľ. dvorný zásielca, vývozný dom

Brüx číslo 3367. (Čechy)

Niklové vačkové hodinky K 4.20. Niklový budiček K 2.90. Harmonika k fáhamu K 5. Husle K 5.80. Revolver K 6. Hlavný cenník každému zdarma a franco.

Stolové a posteľné garnitúry

v najsolidnejšom a najmódnejšom prevedení! — Žiadne riziko! Zámena dovolená. alebo peniaze späť! Č. 281.

Bouerette garnitúra (2 posteľné prikrývadla asi 140x190 a 1 obrus asi 138x138 cm.) so zatkanou peknou kvetinovou obrubou z vlny borodčervenej, alebo olivovej farby v konkurenčnej jakosti K 12.20. Jednotlivé posteľné prikrývadla K 4.45. Jeden obrus K 3.30. Č. 2165. To isté v lepšej jakosti K 13.—. Jednotlivé prikrývadla K 4.75. Jednotlivé obrusy K 3.50. Garnitúry v jemnejšom prevedení, v hojnejších vzorkách K 15.20. 16.—, 18.—, 21.50 a vyše. Bohatý výber v mojom hl. cenníku.

Rozposielam na dobierku svetová firma c. a k. dvorný dodávateľ **Hanns Konrad**, vývozný obchod, Brüx číslo 3353. Čechy. *Posielam môj hlavný cenník s ca. 4000 obrázkami darm. a franco.*

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korun. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30.

36, 42 K. — **Metové posteľe.** A červeného cínovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 spodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10. — 12. —, 15. —, 18. —, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13. —, 15. —, 18. —, 21. —. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3. —, 3.50, 4. —, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vole Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27. — lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korun franko s poštovou dobierkou. Výmena a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedit Sachsel, Lobes** 134. pri Pilsen (Čechy).

Zbraň

najpečlivej vystričaná najlepšej jakosti a zvláštneho vyho ovenia zaslal **Hanns Konrad** cis. a kráľ. dvorný zásielca Brüx č. 3365. Čechy.

Revolver K 6.—, flóbert pistoľa do vačku K 2.—, flóbert Tercerle K 2.60, flóbert Te-schings K 1.60, zbraň na potovčku K 45.—, K 48.—, a vyše v najbohatšom výbere. Cenník komukolvek na žiadosť zasla sa zdarma a franco. Rosposielanie tovaru stáva sa a poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazí. Riziko vytvorené. Nezpovedný tovar zamenim a eho peniaze vrátim.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

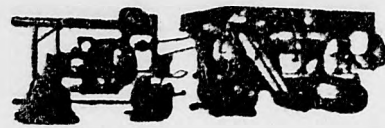

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.: pri-ma polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.: 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.: 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K: biele fajnové 10 K: naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franco.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 30 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perim 16 K; polpapierie 20 K: papierie 24 K: jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K: podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkovaneho grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc ranko. Výmena alebo návrat dovolená. Za nezpovedné návrat peňazí obšírný cenník zdarma a franco.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

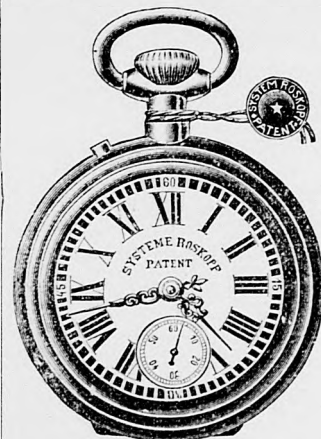
motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-miatiace stroje. Po celej krajine pochvalne známých najlepších a najjednoduchších, pôvodných **Ludvika Kállai** motorov prosine žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

K 4.20 s niklovou retiazkou, obveskom a koženým vreckom

Brüx, číslo 3335. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami každému zdarma a franco

koštujú moje echt americké antimagnetické Roskopf systému, patent Anker remon-toir hodinky č. 99 s pl. mbov v dobrom niklovom zatvorku s ručičkami sekund patent emalovaným čí-eníkom, presne repa-sované a rezul-tované s trojročnou zárukou na písne K 4.20.

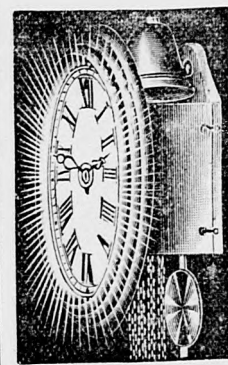
Č. 99 1/2. Tiež hodinky s nik-lovanou retiazkou ovieskom v koženom futrale v čiero ok-sidovanom o-celovom zá-tvore K 4.50.

Žiadne riziko, výmena povolená alebo návrat peňazí — Rozposielam s poš-tovou dobierkou prvú fabrika hodiniek

Hanns Konrad

cis a kráľ. dvorný zásielca

Budiček s hlasom vež. zvona.

No. 4434. I-a kvality, so strojom 30 hodinovej chodby, bijúcim telé a po hodiny, s veľmi hlasným zvonom, v hladko polirovanom ráme 6 cm. v kosti, s číseníkom pod sklom, s tromi zlatobronzovanými pondusami, s tri-ročnou zárukou na písne len 4 kor. 80 hal.

No. 4434 1/2. S ožiareným číselníkom v noci K 8.40.

Najlacnejšie okrúhle hodiny do kuchyne, bez budička, s 30 hodinovým strunovým strojom, priemeru 16 cm. K 3.20.

Riziko vytvorené! — Zámena povolená alebo návrat peňazí. S poštovou dobierkou zaslala prvú die ňa hodín

HANNS KONRAD,

c. a k. dvorný zásielca Brüx, číslo 3340. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému zasla sa zdarma a franco.